

Скорморохи

Скоморо́хи, професійні мандрівні співці й актори (лицедії), учасники свят, обрядів, ігор.

Скоморохи вперше згадані в літописах Київської Русі 1068 та зображені на фресках Софійського собору в Києві датованих 1037 роком.

Є дві думки про походження назви слова «Скоморох».

- За першою, назва походить від грецького skōmmarchos, тобто «майстер жарту» (skōmma «жарт, глузування» та archos «начальник, майстер»);
- За другою, це запозичення з арабської, де mascara — це і «жарт», і «блазень».

Скоморохи («веселі люди») розважали народні маси співом, дотепами, музикою, танцями, драматичними сценками, акробатикою, дресированими тваринами, користуючись у виступах масками (машкари) та втягуючи у гру глядачів.

Репертуар

Репертуар скоморохів складався з жартівливих пісень, п'єсок, соціальних сатир («глум»), виконуваних в масках і «платті скомороха» під акомпанемент гудка, гусель, балалайки, домри, волинки, бубна. За кожним персонажем був закріплений певний характер і маска, які не змінювалися роками.

Жартівливі пісні та приказки, які виконували скоморохи, були далекі від вимог християнських чеснот. Записані вірші та тексти пісень скоморохів дивують сучасного слухача і дослідника ненормативною лексикою. Під час створення художнього фільму «Андрій Рубльов» кінорежисер Тарковський Андрій Арсенійович (1932—1986) вивчали тексти скомороших пісень, соромицьких віршів та жартів, які зберігає особливий фонд Російської національної бібліотеки у Москві. Їх використання у фільмі визнали абсолютно неприйнятним через цензурні обмеження у СРСР та через сучасні настанови кіномистецтва, які засуджують немотивоване використання соромицької стилістики.

Подібна тематика текстів скоморохів обумовлена тогочасною низовою сміховою культурою жартів та нерозвиненістю слов'янської літератури тих часів, літератури, що була зосереджена на літописанні, виданні церковної чи богословсько-полемічної літератури. Театральних літературних жанрів в

Розквіт скомороства припав на 16–17 століття. В той час скоморохи почали об'єднуватися у «ватаги» (приблизно по 70 – 100 осіб) через переслідування з боку православної церкви й царя, що вважали їх «бісовими ігрищами». Окрім скомороства, ватаги мандрівних акторів часто підробляли крадіжками. У 1648 і 1657 роках в Московії архієпископ Никон домігся указів про повну заборону скомороства.

Скоморохи були також при дворах князів і вельмож. Вони прославляли земні радощі, протиставляючи їх православної аскезі, чим викликали вороже ставлення до себе церковної і світської влади. Деякі традиції Скоморохів перебрали

Музичні інструменти скоморохів

Флейта пана

duduk.msk.ru

Сопілка

Скоморохи розважають людей на вулиці

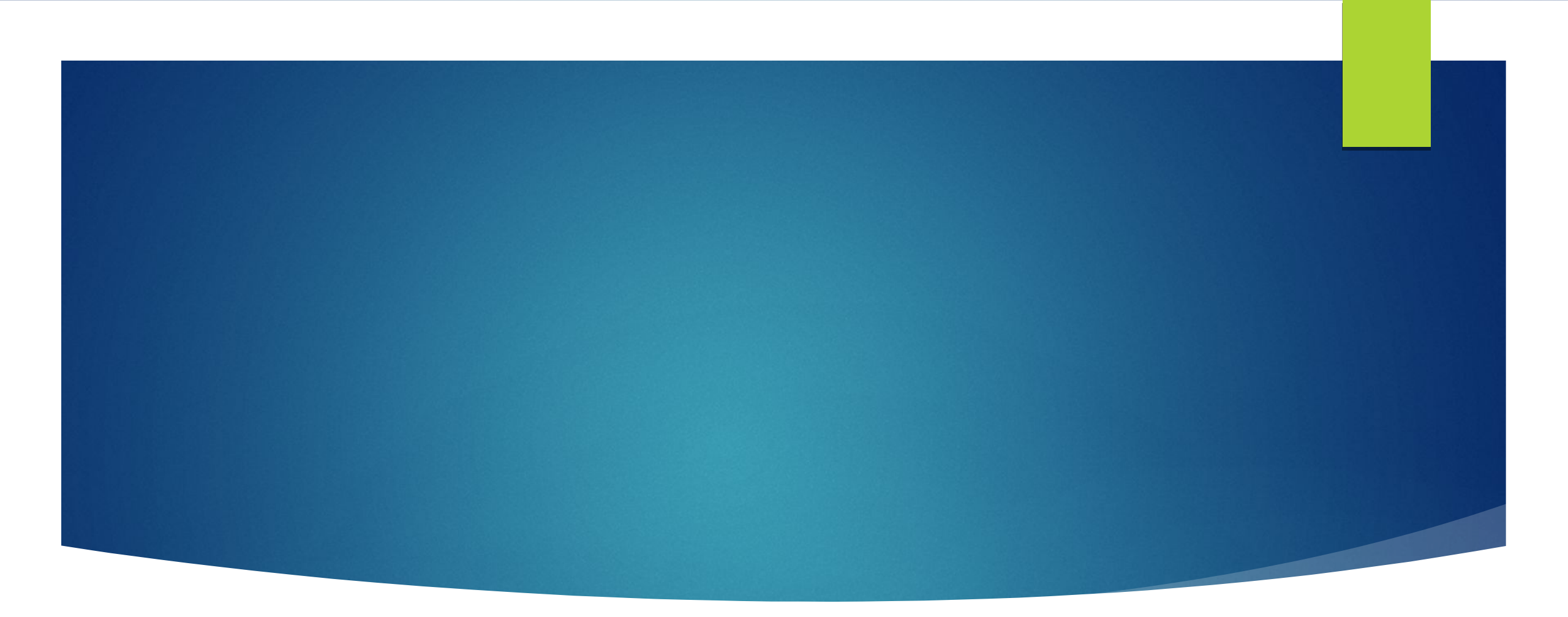

Скоморохи з ведмедем

Маски скоморохів зі шкіри, знайдені у Великому Новгороді

Виконала
Учениця 10-А класу
Лаута Валерія